4de. JAARGANG. CURACAO DEN 27n AUGUSTUS 1887. N° 191

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden ƒl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar ƒl. 10,—
Afzonderlijke nummers ƒl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels ƒl. 0,50, voor elken regel meer ƒl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur:
JAN ELLIS, *Curaçao*, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba*, — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire*. — Playa.
UITSLUITEND AGENT VOOR FRANKRIJK
Teissedre, 39 Rue Paradis Poissonnière, Parijs.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta ƒl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba ƒl 10.— pa anja.
Un number só ƒl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, ƒl 0,50, cada regel mas ƒl. 0,07½.

HET PAUPERISME.

—o—

Onder de vele kwalen van den modernen tijd, die de volkeren ondanks den vooruitgang en de verlichting voortdurend kwellen, neemt het pauperisme eene eerste plaats in.

Engeland en Frankrijk, de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, die door handel en nijverheid aan het hoofd van alle andere landen staan, lijden verschrikkelijk aan deze kwaal, waarbij de meest ervaren mannen geen redding weten te verschaffen, hoezeer zij ook alle pogingen aanwenden. Het pauperisme draagt in zich de kiem van allerlei kwaad; het is een schrikbeeld voor den wijsgeer en den Staatsman: want alles wat de gouvernementen gedaan hebben, om het te onderdrukken, is zonder gunstige werking gebleven en heeft misschien meer tot bevordering dan tot vernietiging er van bijgedragen.

Wat is het pauperisme? Deze vraag verdient een juist antwoord. Wij mogen het pauperisme niet verwarren met armoede, want al bestaan er ook vele punten van aanraking en schijnbare overeenkomst, toch verschillen beiden hemelsbreed van elkander. Overal, waar men het pauperisme ziet, bestaat *per se* de armoede, maar het tegenovergestelde is niet waar; men kan niet beweren, dat armoede noodzakelijk het pauperisme veroorzaakt of medebrengt. Armoede is er altijd geweest, pauperisme niet.

Laat ons nu zien wat de schrijvers over het onderwerp onder pauperisme verstaan. Zij bedoelen de algemeen geworden ellende, die onder de massa van het volk heerscht en een dreigend karakter vertoont; zij zeggen: het is de van geslacht op geslacht overgaande lichamelijke en geestelijke armoede, waardoor de lijdende menschen elk besef van zelfbeheersching en eigenwaarde verliezen, hunne kinderen verwaarloozen en met hen beroofd zijn van de middelen om het physische en geestelijke leven voldoende te onderhouden. Zij lijden vaak aan ziekten, die als een epidemie van den een op den ander overgaan, en de zielskwalen woekeren voort door de kracht van het slechte voorbeeld. Op deze wijze spreekt men over het kwaad, dat sedert meer dan 50 jaren de moderne maatschappij plaagt en kwelt. En er blijkt uit, hoe noodzakelijk het is, armoede van pauperisme goed te onderscheiden.

Armen zijn er onder alle volkeren en in alle Staten, doch zoolang in eenig land de liefdadigheid te hunnen behoeve met vrucht kan optreden, zal er geen pauperisme zijn, dat met recht het verschrikkelijkste onheil genoemd wordt, hetwelk een volk kan treffen. Om te kunnen zeggen, dat het pauperisme ergens heerscht, is het noodig dat groote menigten van armen zich vertoonen, zooals bv. te Londen, Parijs en in vele andere steden van Europa en Amerika; daarbij moeten zij de openbare veiligheid bedreigen en de publieke zedelijkheid grootelijks benadeelen. Zij moeten genoegen vinden in afbreken en verwoesten en desnoods niet tegen bloedvergieten opzien.

In Ierland vertoonen zich op zeer vele plaatsen de verschijnselen van het pauperisme en wel zoo, dat men niet kan zeggen, dat het in de groote steden ontstaan is door de opeenhooping van armen. Maar daar is de armoede in het algemeen tot zijn uiterste grens gekomen, tot een grens, waarvan wij ons geen denkbeeld kunnen maken. Overal heerscht daar de armoede.

Volslagen bederf, armoede en ellende naar ziel en naar lichaam teekenen de grensscheiding tusschen pauperisme en armoede. Reeds in de eerste oorzaken van het pauperisme vindt men het groote verschil. Toen de eerste mensch door eigen schuld uit het Paradijs verjaagd was, werd hij tot de slavernij van den arbeid veroordeeld en verviel hij tot ellende en armoede, die wij geërfd hebben en onze nakomelingen zullen blijven erven. Onder dit opzicht genomen, zijn eigenlijk alle menschen door den val van Adam verarmd en arm geworden, al hebben enkelen zich tot op zekere hoogte van den arbeid vrij gemaakt en gelegenheid gevonden om zonder groote ongemakken te leven. Maar eigenlijk zijn wij allen arm, ook al hebben wij nu juist niet die armoede te verduren, welke ons bij elke schrede pijnlijk aandoet. Arm zijn wij allen en werken moeten wij ook allen — het verschil zit alleen in het min of meer.

Het pauperisme vinden wij daar, waar groote menigten van armen op kosten van anderen leven in krotten en holen, waar het kwaad voortwoekert en de onzedelijkheid diep ingekankerd is. Zulke toestanden deden zich in de eerste tijden na de zonde onzer eerste ouders niet voor.

Het pauperisme is van lateren tijd, komt duizenden jaren nadat de armoede zich vertoonde, en is inderdaad slechts een verschijnsel der laatste honderd jaren. In de geschiedenis der Egyptenaren, Romeinen en Grieken is geen spoor van pauperisme te vinden, althans niet zooals wij het kennen, met de eigenschappen, waaronder het zich bij het licht der moderne beschaving aan ons vertoont. Uit de geschriften van dichters en historieschrijvers uit elk tijdvak weten wij, dat er ook in Griekenland armen waren; zij werden ons voorgesteld als lage en verachtelijke wezens, die alleen door het vermoorden hunner pasgeboren kinderen en door de slavernij, zooals Chateaubriand zegt, een middel konden vinden, om aan de nijpende armoede te ontkomen. Deze barbaarsche hulpmiddelen werden in dien ouden modelstaat maar al te zeer voor wettig gehouden. Ook Egypte en Rome telden vele armen onder hunne bevolking. In Rome veroorzaakten zij dikwijls onlusten, en werd de woeste kreet *panem et circenses*, brood en spelen, alleen gesmoord door de vrijgevigheid der consuls en keizers, die populariteit zochten en het volk genot verschaften ten koste van misdaad en roof, aldus ten koste der zedelijkheid. Willen sommigen nu den slavenoorlog, die jaren lang het Romeinsche Rijk bedreigd heeft, een gevolg van pauperisme noemen, dan zouden wij willen opmerken, dat de slaaf arm was aan vrijheid, niet aan voedsel, en het onontbeerlijke voor zijn lichame-

---

FEUILLETON.

DE RELIGIEUZE ORDEN IN DE MAATSCHAPPIJ.

In een eeuw van revolutie, een tijd van orde- en bandelooze vrijheid, kan het goed zijn, den 19de eeuwschen verlichtingsgeest eens te wijzen op het leven en werken van mannen en vrouwen, die uit godsdienstig beginsel zich vrijwillig opofferen om orde en tucht te beschermen, onderdanigheid en nederigheid te oefenen en zich dienstbaar te maken aan het welzijn der maatschappij. Deze edele zielen, die zich door den fakkel des geloofs alleen laten voorlichten, van wier werken hartstocht nimmer de drijfveer mag zijn, vinden wij in de religieuze Orden of Vereenigingen.

Wel dreef het maçonnieke Frankrijk hare leden over de grenzen, maar dit geschiedde niet met miskenning hunner verdiensten; anders toch hadde men niet velen hunner met het eeremetaal versierd en met diploma's ter belooning vereerd. Zij waren eenvoudig den goddeloozen een doorn in het oog wegens de ware Christelijke beginselen, die zij op hunne daden streng toepasten.

Het verging den republikeinen in hunne vergoding van den mensch als den Romeinschen keizer Titus, die er een slaaf op nahield om hem ieder uur toe te roepen: "Gedenk, Cesar, dat gij mensch zijt." Door leven en leering brachten ook de kloosterlingen den vrijheidsbroeders gestadig onder het oog, dat zij sterfelijk en aan de goddelijke wetten onderworpen waren. Ontving Titus de les van zijn slaaf uit vrije verkiezing, de mannen der verlichting moesten ze tegen wil en dank aanhooren en dat was voor hunne vrijheid een hindernis, voor de Godgewijden een reden ter verbanning.

Ook Pruisen tooverde zich staatsvijanden voor den geest in de kloosterlingen en wierp ze ondankbaar uit, daardoor een bewijs leverend, dat het den ontzaglijken invloed dezer menschen op den gang der samenleving erkende. Opdat het moderne staatsbootje van Bismarck het schip van Petrus zou kunnen op sleeptouw nemen, moesten deze stuurlieden die het met vaste hand hielpen richten volgens de bakens door den goddelijken Maker gesteld, overboord worden geworpen. Gelukkig zijn in den laatsten tijd verblinde geesten tot inzicht en weerspannige harten tot inkeer gebracht door het minzaam woord en overredend beleid des grooten Opperpriesters Leo XIII.

Nu de spookgestalten van revolutie en socialisme meer en meer naderen om het sloopingstuig tegen het aloude gebouw der Christelijke maatschappij te richten en hunne mokers te zetten in de grondvesten van het beschaafd Europa, bemerken de vrijzinnigen dat ze adders hebben gekoesterd, die hun den schrik om 't harte jagen. Zij strekken, door schade en schande wijzer geworden, de armen weer uit naar de verhuisde Moederkerk, die hun vroeger toescheen beschaving en vooruitgang te belemmeren, die zij zoo gaarne ten verwijt maakten de vrijheid der volkeren aan banden te leggen. Beter is het, laat tot betere gedachten te komen dan nooit!

Om de ware beteekenis der geestelijke orden voor het Christelijk openbaar en sociale leven gemakkelijker te beseffen, mogen de volgende gezichtspunten dienen, welke hoofdzakelijk zijn ontleend aan het vertoog door Dr. Friedrich Kaizer, zelf noch monnik noch priester over dit onderwerp in "Der Katholik" geschreven.

De kerkelijke Orden zijn, wat haar wezen betreft, vereenigingen van Katholieken met het doel om naar de Christelijke volmaaktheid te streven door de naleving der Evangelische raden. Wat hen te zamen brengt en verbindt zijn derhalve vrijwillig aangenomen plichten, welke op zich te nemen de goddelijke Verlosser niet heeft bevolen maar aangeraden en slechts aan hen, wien het gegeven is, het woord Zijner uitnoodiging te begrijpen. (Math. XIX: 11, 12.)

De werking van Gods genade in

lijk onderhoud niet miste.

Maar het pauperisme ontstaat niet te gelijk met de armoede; deze toch is een toestand van een belangrijk gedeelte der maatschappij, van een Staat of stad en hangt een ieder boven het hoofd, terwijl het pauperisme uit andere oorzaken voortkomt, ofschoon het de armoede tot gezellin heeft. Het pauperisme brengt de maatschappij in een abnormalen toestand, de armoede niet.

EEN NIEUW PLAN VAN VON BISMARCK.

Uit Franckfort telegrafeert een berichtgever van de *New York Herald* het volgende aan zijn blad, wat wij onder de oogen van onze lezers brengen, aan hen zelven overlatende de belangrijkheid er van te beoordeelen.

De genoemde correspondent schrijft dd. 9n. dezer:

Op zeer toevallige wijze heb ik zooeven een hoogst belangrijk gesprek gehad met een vreemden diplomaat, wiens hooge betrekking hem in de gelegenheid stelt een zoo helder inzicht te hebben in de plannen van Prins Bismarck, als misschien geen ander het hebben kan. De genoemde diplomaat reisde door Franckfort naar eene Duitsche badplaats, en bij geluk zaten wij in dezelfde spoorweg-waggon.

Ik vestigde de aandacht van den diplomaat op het bericht van de *Gazette de Bruxelles*: dat de Duitsche staf bezig is maatregelen te nemen om binnen vier en twintig uren een vier honderdduizend Duitsche troepen in Holland te kunnen plaatsen. De diplomaat zeide:

"Dat bericht is zoo nabij de waarheid, dat het zeker tegengesproken zal worden. Duitschland's verlangen om Holland te annexeeren is, naar mijne meening, de sluitsteen van Prins Bismark's toekomstige plannen. Zelden verbergt Bismarck zijne meeningen, wanneer hij zijne handelingen bedekt houdt en ik heb ernstige redenen, die mijne overtuiging rechtvaardigen dat het niet lang zal duren of Bismarck zal, door een behendigen zet, Holland als middel gebruiken — hoe vreemd het op het eerste gezicht ook moge schijnen— om vriendschap met Frankrijk aan te knoopen en een koloniaal Keizerrijk voor Duitschland te krijgen."

Ik merkte op: "Ik versta U in 't geheel niet. Hoe zal dat kunnen gebeuren?"

"Op deze wijze: veronderstel dat Duitschland eens tegen Frankrijk zou zeggen, "gij zult Elzas-Lotharingen terug krijgen mits gij mij elders vrij laat en toestemt dat ik Holland en al de Hollandsche koloniën inpalm." Een voorstel om de verloren provinciën terug te geven zal door Frankrijk met vreugde aangenomen worden. De haat van de Franschen tegen de Duitschers is niet zoo bitter als van de Franschen tegen de Engelschen.

"Ik geloof vast dat Prins Bismarck aan zulk eene beweging denkt. De Kanselier volgt nooit de wegen van de gewone diplomatie. Zijn genie is zoo ondoordringbaar als dat van een dichter, een godsdienststichter of een kunstenaar. In een oogenblik schieten zijne diplomatieke bliksemflitsen over in Schloswijk-Holstein, dan in Oostenrijk en dan weer in Frankrijk. Hij is de man niet om, na zulke buitengewone opofferingen te hebben gedaan, de stichting van Duitsche kolonisatie op te geven, indien hij niet zeker was een rijke oogst in te zamelen.

"De Kanselier weet, dat ieder Duitscher, die naar Amerika verhuist, voor altijd verloren is voor Duitschland. Zoodra Duitschland zijne eigene koloniën heeft, kan dit onmetelijk verlies voor het Vaderland niet alleen belet, maar zelfs veranderd worden in een ontschatbare bron van kracht. De uitgestrekte koloniën van Holland bieden juist aan wat Duitschland noodig heeft. Zij zullen dadelijk dienstbaar worden gemaakt zonder een enkel thaler uit te geven. Holland heeft millioenen guldens en duizende menschen in Java en Sumatra verloren. Met Duitsche organisatie en geestkracht zullen de Hollandsche Indiën eene soort van belemmering of strategisch tegenwicht vormen, om de twee groote koloniale bolwerken van Engeland — Australië en Indië — te scheiden.

"Prins Bismarck gevoelt, dat Frankrijk en Duitschland natuurlijke bondgenooten zijn, en dat Engeland de werkelijke vijand is van Duitschland, Frankrijk en Rusland. Het is op dezen grondslag dat de toekomst van Europa en Azië moet worden vastgesteld — het Vasteland voor de continentale Staten; Duitschland zal een duurzame vriendschap met Frankrijk aanknoopen met de teruggave van Elzas-Lotharingen, en zijn schoone droom van koloniaal keizerrijk verwezenlijken; en Rusland, onder het schild van Duitschland en Frankrijk, zal de weg verzekeren, niet alleen naar Constantinopel, maar ook de weg naar een zeer begeerde haven in den Indischen Oceaan, tusschen Perzië en Britsch Indië.

"De *bête noire* van den Kanselier is tegenwoordig niet Frankrijk, maar Engeland. Waar of hij zich ook wende, 't is Engeland, die zijne belangen tegenwerkt. In het Balkan-schiereiland is 't Engeland, dat alles aanwendt om kleine onafhankelijke landen te vormen tegenover de Russische en Oostenrijksche veroveringen. En wat de heerschappij aangaat, die Bismarck in Egypte tracht te vestigen, 't is Engeland weer die Bismarck's politiek verhindert, van Egypte onder toezicht te plaatsen van Frankrijk of van het Vasteland. In Midden-Azië is 't Engeland dat Rusland tegenhoudt om zich zuidwaarts uit te breiden—een politiek, die Bismarck altijd als eene noodzakelijkheid geacht heeft, ten einde Duitschland in staat te stellen zich in Midden-Europa staande te houden. Overal is 't Engeland, die in den weg van den Kanselier staat."

En hier stak de diplomaat eene nieuwe sigaar op, en voegde er bij, met een beteekenisvollen glimlach:

"In weerwil van deze duidelijke feiten, gedurende de tegenwoordige zee-manoeuvres schijnt Engeland geheel onbekend te zijn met de mogelijkheid van eene verdediging tegen den aanval van een Duitsche- of een vereenigde vloot van Frankrijk, Duitschland en Rusland in de Noord-Zee. De Britsche zee-autoriteiten schijnen alleen voorzien te hebben in het geval, dat de Fransche aanvallers uit Cherbourg of Bologne komen!

"Ik moet een ander geval melden, dat mijne overtuiging versterkt, dat Duitschland de oogen heeft op de reeds gemaakte koloniën van Holland. In 1881, toen er gesproken werd van de dreigende bezetting van Egypte door Britsche troepen, — toen was Baron de Sourma Jeltsch diplomatiek agent van Duitschland in Egypte:—in dien tijd heeft Prins Bismarck Baron de Sourma gelast om voor te stellen, dat Holland, en niet Engeland, troepen zou uitzenden om Egypte te bezetten. Toen Baron de Sourma dit plan bekend maakte, gaven andere diplomaten in Egypte — waaronder Sir Edward Malet, thans Britsch Ambassadeur te Berlijn, — hun verwondering te kennen over zulk een voorstel van den kant van Duitschland, en de plannen van Prins Bismarck om zoo iets voor te stellen werden heftig bediscuteerd.

"De heerschende meening in de diplomatieke kringen te Cairo was, dat Duitschland zin had in Holland, en Holland zoo veel mogelijk voorop wenschte te plaatsen ten einde de koloniale erfenis van Duitschland de grootste waarde te geven. Zoo was ten minste de meening in dien tijd uitgedrukt door den Franschen diplomatieken agent in Egypte.

"Het is een vrij merkwaardig toeval dat Baron de Sourma — die, in 1881, de woordvoerder was van de politiek van Bismarck om Holland in te palmen — nu Duitsch Minister zou zijn in Den Haag."

En met deze opmerking eindigde ons gesprek.

STAND DER MAAN.

V. M. 2 Sept. 6 u. 36 min. A. M.

Opkomst der Zon:

30 Augustus 5 u. 50 min.

Ondergang der Zon:

30 Augustus 6 u. 10 min.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

Gouvernements Besluiten.

Curaçao, den 25n. Aug. 1887.

Bij Gouvernements- beschikking van 24 Augustus 1887 N° 500, is de bestaande quarantaine voor schepen komende uit havens van *Jamaica*, opgeheven.

De Gouvernements Secretaris,
HELLMUND.

—Naar luid van een particulieren brief uit St. Thomas heeft Zr. Ms. stoomschip *Koningin Emma der Nederlanden* den 11n dezer dat eiland verlaten ter voortzetting zijner reis naar Nieuw-York.

(*De Vrijmoedige.*)

NEDERLAND.

—De voorstanders van algemeen kiesrecht in de provincie Friesland hebben besloten, bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer op 30 dezer geen candidaten te stellen.

In die verkiezingen zien zij geen heil, en zij wenschen liever hun krachten te besparen tot later, wanneer de voorstellen tot Grondwetsherziening in tweede lezing zijn aangenomen; dan moeten, binnen vier maanden daarna, nieuwe verkiezingen worden gehouden. De nieuwe verkiezingen zullen plaats grijpen volgens een minder beperkt kiesrecht en volgens eene geheel andere districtenverdeeling. Of dit in het voordeel zal zijn van de partij, die zich in Friesland de volkspartij noemt, is onmogelijk te voorzien, maar de leden van die partij hebben besloten om voor die verkiezingen al hun krachten in te spannen, omdat er dan misschien iets voor hunne zaak te winnen is.

Tot het voorbereiden voor die verkiezingen behoort ook het vormen van eene kas. Aan de beweging voor algemeen kiesrecht ontbreekt geld. Hoe talrijk ook de afdeelingen van den bond en hare leden in Friesland zijn, bijna zonder uitzondering zijn zij arm. Om dus over enkele maanden met kracht te kunnen optreden, doen zij beroep op al hunne geestverwanten, zoowel in deze provincie als elders.

—Een student van dr. Kuyper's Vrije Universiteit op gereformeerden grondslag, T. De Vries geheeten, beschrijft aldus de „ellendelingen" en hunne aanhangsters, die de Hervormde Kerk vormen buiten de doleerenden:

„ Ik zal ze u aanwijzen en ik zal u zeggen wie zij zijn. Ga henen, gij en uwe medeleidslieden dr. Vos en dr. Bronsveld, langs de honderden pastoriën, zie en aanschouw de loome gestalten der traktementachtige dominee's, die sedert jaar en dag in hunne pastorietuinen wandelen, hun leven in luiheid en vadsigheid doorbrengen en zelf niet weten waarvoor ze in de wereld zijn (wat mij ook 'n raadsel

---

de harten der menschen is wonderbaar; waar haar stemme gehoor verkrijgt worden wonderen van bekeering gewrocht. In de wereld zijn groote zondaars en boosdoeners; zij hebben den beker der zonde tot walgens toe geledigd; zij zijn den roes des verderfs ingedommeld en leven in die geestelijke verdooving voort, totdat Gods roepstem, het geweten, hen wakker schrikt. Op dat oogenblik treedt de reactie in van het hoogere *ik* der Christelijke ziel. De wereld heeft haar verleid, thans werpt de ontrouwe haar uit en antwoordt op de smartkreten der gefolterde ziel met den spotlach der Pharizeeën: "Wat gaat ons dat aan, gij moogt u zelven helpen." Maar de geest van boetvaardigheid neemt in het vermorselde hart zijn intrek, en het kind der erbarming wil de wereld ontvluchten, die geene salons beschikbaar heeft voor een leven van boete; het zoekt de onthouding in haar volle gestrengheid, de versterving in geoorloofde zaken om te herstellen wat misdreven werd door ongeoorloofd genot. Dan opent de Kerk liefderijk de poort des kloosters en verleent toegang tot het verblijf des vredes en der zielerust; daar wordt de sirenenzang der luidruchtigheid niet gehoord, de glans der ijdelheid niet gezien; maar alleen de toon des gebeds en het kleed der rouwe voedt oor en oog en vervult het hart met geestelijke zalving. De opvolging der Evangelische raden heelt er de wonden, door de involging eener drievoudige booze lust geslagen.

In de wereld zijn ook deugdzamen, zoo deugdzaam dat zij ver boven de gewone middelmaat uitschijnen. Deze hebben een gelukkigen aanleg tot nog hooger deugd; hun edel hart wordt getrokken om den weg der volmaaktheid te bewandelen, die door den Godmensch zoo hoogelijk geprezen maar ook zoo voorzichtig is aangeraden. De wereld kan hun slechts hinderpalen stellen op dien koninklijken weg dien zij niet kent en, omdat hij van den haren grootelijks afwijkt, spottend veracht.

Het kloosterleven in de Katholieke Kerk helpt en ondersteunt allen die van goeden wille zijn op dien heldhaftigen tocht, en maakt dien voor de edelmoedigen zelfs gemakkelijk. Wie telt het aantal ongelukkigen, die op aarde rondzwerven, waarvan er velen zoo nameloos rampzalig zijn, dat hun lust en aandrang om in de wereld te leven ten eenen male hebben begeven! Verre van haar gewoel verwijderd, wenschen zij een afgetrokken en Gode gewijd leven te leiden, om door inniger aansluiting met den Schikker van het levenslot gelatenheid, heul en opbeuring in het lijden te vinden.

Nog van een ander standpunt beschouwd zijn de geestelijke Orden van onberekenbaar nut, namelijk in betrekking tot het volk. Stand, beroep en intellectueele ontwikkeling brengen het mede, dat de arbeidende klasse der burgers geleid moet worden. Het huldigen van vrij onderzoek en onafhankelijke zedenleer zijn dienvolgens zeer onmenschkundige dwaasheden. Niets werkt krachtiger en dringt beter in het hart des volks binnen, dan de godsspraak der versterving, de opwekking tot moedigen levensstrijd uit den mond dergenen, die zelven een leven van onthouding vrijwillig volhouden en een voortdurenden kamp voeren tegen al te natuurlijke, schoon op zich zelf geoorloofde neigingen. Dat zich slachtofferen voor God, dat gedurig verkeer met Hem maakt hen in de oogen der eenvoudigen tot schier bovenaardsche wezens, en de vrucht dier verheven levenswijze is een onbeperkt vertrouwen op hen.

Behalve deze natuurlijke geschiktheid, die in het karakter zelve des kloosterlevens haar grond heeft, hebben de religieuze Vereenigingen eene ervaring van eeuwen, om volgens de meest doeltreffende methode het volk nuttig te zijn. In de jaarboeken der Orden worden deugdelijk bevonden tradities verzameld, bewaard en ter gelegener tijd in toepassing gebracht; uit een talrijke schaar van eerbiedwaardige mannen heeft men ruime keus voor bekwame zielverzorgers, wijze raadslieden en ervaren meesters; bij hen is het beginsel der arbeidsverdeeling in vollen bloei en zegenrijke werking.

(*Wordt vervolgd.*)

is). die geene roeping kennen dan des Zondags eenige even trage en matte toehoorders te amuseeren of in slaap te wawelen. Ellendelingen zijn het die sinds lang zich het vertrouwen der gemeenten onwaardig maakten en slechts deze éene verdienste hebben, dat ze kunnen fungeeren als zoovele bakens in zee.

„En het getal derzulken is legio !

„Doch de leiders der Ethisch-Irenische partij hebben meer aanhangers. Ik bedoel de sentimenteel (ziekelijk teergevoelige) vrome dametjes in Den Haag en andere steden, die onder de sentimenteele preekjes van zeer sentimenteele Ethische domineetjes met hare zakdoekjes in de vooral sentimenteele oogjes wrijven, wanneer ze gevoelen dat er zoo iets van een sentimenteel traantje in de predikatie voorkomt.

„En dan heb ik ook alles genoemd."

(*de Maasbode.*)

—Niet tevreden met het nieuwe hoofdstuk der Grondwet over de defensie, dat den algemeenen dienstplicht mogelijk maakt, heeft het Bestuur van het anti-dienstvervangingbond zich tot de Eerste Kamer gewend, met verzoek hare adhaesie aan hoofdstuk VIII der gewijzigde Grondwet niet te schenken, zoolang daar niet de bepaling in opgenomen is, dat ieder Nederlandsche burger verplicht is zijn militairen dienst in persoon te volbrengen.

Zoo hadden ook de Katholieken met het 10e hoofdstuk moeten doen. Niet het onderwijs aan den gewonen rechter, maar hunne rechten behooren vastgelegd in de Grondwet, zoodat zij voor den gewonen rechter onaantastbaar zijn.

BUITENLAND.

ITALIË.—Al de steden en dorpen van Italië rekenen het zich ten plicht het een of ander geschenk den Paus aan te bieden. De geestelijkheid van Ventimille zal een gouden pen ten geschenke bieden aan den schrijver der Encyclieken *Humanus Genus* en *Aeterni Patris.*

— Dank zij *hoogeren* invloed, heeft het Italiaansch kabinet er in toegestemd, het plan ter verbouwing van Rome zóódanig te wijzigen, dat de *Capellette* of kleine kapellen, tegen de kerk van den H. Andreas van het Quirinaal gebouwd, zullen behouden blijven. In een dezer *Capellette* bevindt zich de sterfkamer van den H. Stanislas Kostka; daar ook heeft Z. H. de Paus, vijftig jaar geleden, Zijne eerste H. Mis opgedragen. Deze laatste omstandigheid verleent aan het behoud van dit gebouw een bijzonder karakter.

— De *Univers* deelt de volgende correspondentie uit Rome mede:

„Een groot letterkundig feest heeft onlangs de bloem van de geestelijkheid der Heilige Stad op het Vaticaan onder de gewelven der Clementine-zaal vereenigd.

Onder de studenten van de Apolinaris, die den nieuwen cursus in de hoogere letterkunde volgen, welke door Leo XIII opgericht is, had men er zes gekozen, die voor den H. Vader bewijzen van hunne kennis hebben gegeven.

Men kan zich onmogelijk eene meer indrukwekkende vergadering voorstellen.

In het achterste gedeelte der zaal een prachtige troonhemel, waaronder de H. Vader, en op de treden van zijn troon de waardigheidsbekleeders van zijn hof. Rechts en links van den troon vijftien kardinalen.

Vijftig bisschoppen of prelaten met hunne insignes bekleed, vormden de eerste rijen van de toeschouwers. Achter hen eene dichte menigte, waaronder men weinig leeken opmerkte.

Een leek evenwel, de consistoriale advocaat Alibrandi, een der lichten van de curie, heeft de discussie tegen den abbé Lanceloite geopend. Men handelde over Cicero. Volgens het programma moest men de letterkundige waarde zijner wijsgeerige schriften, vooral van de *Tusculanes*, onderzoeken. Men kwam hierin overeen, dat Cicero een groot nut getrokken heeft uit de Grieksche wijsgeeren, evenwel meer als verlicht criticus dan als getrouw navolger.

Vervolgens is de heer Alibrandi tot het gebied der opschriftkunde overgegaan en de antwoorden, die hij den abbé Lanzoni heeft ontlokt, hebben het gehoor zeer geïnteresseerd. Het is omdat velen, die over het algemeen weten waaraan zij zich met betrekking tot Cicero moeten houden, met de eenvoudigste regelen van den stijl der inschriften onbekend zijn.

De Eerw. pater Vallé S. J. heeft door helders en kernachtige vragen den abbé Mauri aanleiding gegeven zich uit te laten over de waarde van het oordeel, dat Salviati over den stijl van Machiavelli en Boccaccio heeft geveld en over de te maken keus bij het Italiaansch schrijven tusschen de classieke of de gebruikelijke taal, tusschen de Toscaansche uitdrukkingen en de formulen, die zoowat overal oorsprong vinden.

Het scheen Mgr. Stefanopoli, aartsbisschop van Philippes, een echten Griek, toe, dat Homerus een buitensporig denkbeeld had gekregen, door in het een en twintigste deel van de Illiade Achilles met den stroom Scamandra te doen worstelen; doch de abbé Pascucci heeft het goede oordeel of het genie van den dichter op zulk eene wijze gewroken, dat zijn tegenstander eensklaps tot de diepste bewondering overgaand, den jongen en bekwamen pleiter van den grooten blinde verzocht heeft de metrische schoonheden van een der meest beteekenisvolle passages van de geheele episode te willen verklaren. Na de lofrede op Homerus heeft de abbé Mauri op verzoek van den aartsbisschop van Philippes er eene gehouden op den H. Basilius. Hij heeft eene vergelijking gemaakt tusschen den panegyrist der veertig martelaars en den tegenstander van Erasthosthenus, Lysias.

Mgr. Bartolini, een dergenen, die in Italië de Divina Comedia van Dante en diens overige geschriften het diepst bestudeerd hebben, heeft den abbé Besi uitgenoodigd eenige punten van de leer van den grooten Florentijn te verklaren, vooral van het denkbeeld, dat hij zich vormt van de macht, de belangrijkheid, welke hij er aan hecht, dat ieder vorst zich van goede raadslieden omgeve en den raad, dien hij den aardschen vorsten geeft om steeds in eensgezindheid met den Plaatsvervanger van Christus op de aarde te leven.

Al de jonge kampvechters, die wij genoemd hebben, behooren tot het Pius-seminarie. Het eigenlijke Romeinsche seminarie was hun reeds voor geweest in den persoon van den abbé Rossi, die bij de aankomst van den H. Vader hem met een Latijnsche toespraak begroet had in den volmaaksten en zuiversten Ciceroniaanschen trant.

Wij hebben het voorrecht gehad gedurende deze zitting, welke meer dan drie uren geduurd heeft, onzen Heiligen Vader van nabij te beschouwen: zijne welwillende oplettendheid heeft hem geen oogenblik begeven. Niets scheen de belangstelling te verminderen die hij in ieder punt van de discussie toonde. Na de volbrachte oefeningen en na met eigen hand de medailles te hebben uitgedeeld, heeft Zijne Heiligheid, de daad bij het woord voegende in eene redevoering van allerzuiverst Latijn de jonge studenten van het instituut van zijn naam aangespoord tot de vlijtige beoefening der schoone letteren. „Zij veraangenamen onze sterfelijke loopbaan", heeft de H. Vader gezegd, „en voeren ons tot de deugd. De letterkundige roem is voor de geestelijkheid een familie-erfdeel geworden, men moet den lasteraars van de H. Kerk toonen dat wij geen enkelen der schatten ongebruikt laten, die onze voorvaderen ons hebben nagelaten."

De apostolische zegen heeft de zitting gesloten en den stempel der genade gedrukt op een schitterende plechtigheid van het vernuft."

Waar vindt men, mogen wij nu vragen, den koning of de regeering, die zooveel doet voor wetenschap en kunst als de Paus?

— Uit Rome wordt aan de Parijsche *Monde* gemeld, dat tengevolge van een op het Katholiekencongres te Lucca genomen besluit betreffende den toestand des Pausen het permanent comité van het werk der congressen besloten had, met machtiging van het Vaticaan, eene uitgebreide petitie-beweging in geheel Italië voor te bereiden, ten einde den koning te verzoeken een einde aan den abnormalen toestand te maken.

Deze petitie nu is onderteekend door alle diocesane, parochiale en regionale comité's van het Katholiekencongres in Italië en zal in November, alswanneer de zitting van het parlement wordt geopend, ook aan de wetgevende vergaderingen worden voorgelegd.

— Volgens de laatste telegrammen breidt de cholera-ziekte zich in Italië meer en meer uit en maakt dagelijks verscheidere slachtoffers in Napels, Resina, Palermo, Messina, Syracuse en Augusta.

— Men meldt dat Z. H. de Paus besloten heeft een werkzaam aandeel te nemen in de Italiaansche verkiezingen. Tot dat einde heeft de H. Vader eene commissie benoemd, die met de Katholieke kiezers over het onderwerp onderhandelen zal, ten einde ze voor Pausen zaak te winnen.

FRANKRIJK.— Een staaltje van Paul de Cassagnac's originaliteit.

Gedurende eene Kamerzitting vermaakte hij zich de zaal op en neer te loopen met een groote blauwe kaart, waarop hij geschreven had: AMER BOULANGER SANS RIVAL. Dit sloeg op den verbitterenden toon van Boulanger's brief aan den afgevaardigde Laur.

Onder de leden ontstond tumult, op verschillende banken schaterde men het uit van lachen, terwijl leden der uiterste Linkerzijde begonnen te roepen en te schreeuwen.

De heer Floquet, voorzitter, maakte een einde aan het schandaal door „de afgevaardigden" te verzoeken, op hunne plaatsen te gaan zitten.

—De heer Laisant heeft den volgenden brief aan de Parijsche dagbladen *Le Soir*, *Le Soleil* en *l'Autorité* gezonden:

Mijnheer!

„U hebt den tekst gepubliceerd van eene particuliere depêche, die ik onlangs van generaal Boulanger heb ontvangen. Daar ik deze depêche slechts aan een klein getal vrienden en dan nog onder geheimhouding heb medegedeeld; daar zij, wien ik ze heb medegedeeld, lieden van eer zijn;—verklaar ik, dat de onbescheidenheid slechts kan uitgaan van den minister, die alleen in staat is, kennis te nemen van telegrafische correspondentiën. De publieke verachting zal dus op het ministerie vallen, dat, niet tevreden met ons land dagelijks voor Europa te verlagen, thans ten behoeve zijner politiek het geheim der particuliere correspondentiën verkracht.

LAISANT.

„*Postscriptum.*—Ik behoud mij geheel en al de vrijheid voor, herstelling te vragen onder gerechtelijken vorm."

Dus nieuw geschrijf *over* Boulanger, aanvallen op het ministerie *om* Boulanger en een geruchtmakend proces in het verschiet *met* Boulanger.

—De Parijsche bladen veroordeelen den brief van generaal Boulanger aan zijne getuigen, waarin hij het gedrag van Ferry aan het publiek oordeel onderwerpt, als een poging om eene quaestie te heropenen, die iedereen reeds als afgemaakt beschouwde. Zij voegen er bij dat het doel van den generaal door dien brief te schrijven was, om zijn naam aanhoudend in de couranten en op aller lippen te houden.

DUITSCHLAND.—De Berlijnsche politie heeft onlangs het centraal comité der socialisten, bestaande uit zeven leden, in hechtenis genomen. Dit comité stond aan het hoofd eener geheime organisatie der sociaal-democratie te Berlijn. Ieder lid had bijzondere functiën: de een was belast met de regeling der verspreiding van het blad *Social-democrat;* een tweede voerde de administratie; een derde was belast met de zorg voor geldelijke ondersteuning aan verbannen partijgenooten, enz., enz. Het comité hield zich niet alleen bezig met de geheime uitgifte van kleine socialistische geschriften, maar fungeerde ook eenigermate als commissie van toezicht over de socialistische afgevaardigden in den Rijksdag als over hunne werkzaamheden, zoowel buiten als binnen het parlement. Verschijdene artikelen en berichten in de Zuricher *Social-democrat* met de onderteekening: "De gemachtigden" waren ook blijkbaar van dat comité afkomstig. Tot leden van het comité werden alleen dezulken gekozen, die nooit in het openbaar waren opgetreden. De geheime partijorganisatie was zoodanig geregeld, dat uit elke der talrijke kleine afdeelingen een vertrouwd persoon in een convent werd benoemd en daaruit weder een gemachtigde werd gekozen voor een andere corporatie, aan welke hoogere bevoegdheden waren toegekend.

—De *Kreuz-zeitung* bevat een artikel over de verhouding van Rusland tot Duitschland, waarin scherpe aanvallen tegen de Russische fondsen gericht worden, [die in eene allerongunstigste positie volgens dat blad verkeeren, en in welk artikel verder gezegd wordt, dat de herstelling van de vriendschap tusschen beide Rijken in eene te voorziene toekomst niet te verwachten is. Veel waarschijnlijker acht de *Kreuz-ztg.* het, dat Rusland een dier tijdvakken tegemoet gaat, "welke nog altijd in de geschiedenis der menschheid beschouwd zijn geworden als zoodanige, waarin Gods straffende hand zich voelen liet."

In een ander artikel spreekt de *Kreuz-ztg* over het verbond tusschen Duitschland en Oostenrijk en merkt daarbij op, dat op het oogenblik alleen dit verbond nog de hoeksteen van den Europeeschen vrede is.

—Men zegt te Parijs, dat Duitschland alleen daarom zijn steun aan Engeland verleend heeft in de Egyptische quaestie, omdat vorst Von Bismarck het kabinet-Salisbury gaarne in Engeland aan het bewind zou zien blijven. Het is waarschijnlijk, dat dan de conventie voor het oogenblik niet meer ter sprake komt. Duitschland zal ophouden met te Constantinopel te interveniëeren tot op een nader tijdstip.

—Bij zijn ontmoeting met den keizer Wilhelm te Gadstein, zeide Frans Jozef van Oostenrijk toen hij de hand toereikte aan den grijzen Duitschen vorst: "Het verheugt mij van harte niet alleen U te zien, maar voornamelijk U zoo gezond en sterk te ontmoeten."

ENGELAND.—De heer J. Fergusson, secretaris bij het Departement van Buitenlandsche Zaken, heeft in het Lagerhuis medegedeeld, dat Engeland nooit toegestemd heeft in de bezetting van de Nieuw-Hebriden door Fransche troepen. Hij voegde er bij, dat de Engelsche regeering niet geneigd is te gelooven dat de Fransche bezetting van de Nieuw-Hebriden lang zal duren. De secretaris verklaarde ook, dat de regeering op geenerlei wijze zal toelaten, dat de terugtrekking der Fransche troepen uitgesteld wordt tot dat eene schikking betreffende de onzijdigverklaring van het Suez-Kanaal bereikt is.

De *Paris* meldt, dat de Engelsche regeering den heer Flourens, Fransch minister van Buitenlandsche Zaken, verzocht heeft dat Frankrijk een dag bepale voor de verwijdering der Fransche troepen uit de Nieuw-Hebriden, en dat de heer Flourens in antwoord daarop geweigerd heeft zulks te doen tot dat Frankrijk ingelicht zal zijn omtrent de Engelsche politiek ten opzichte van Egypte en ook ten opzichte van de onzijdigverklaring van het Suez-Kanaal.

—De bestaande moeilijkheden tusschen Engeland en Rusland betreffende de grens-quaestie van Afghanistan worden als geëindigd beschouwd. Wederzijdsche concessiën hebben de twee natiën doen inzien, dat er in Azië grondgebied te over is voor beiden.

—De Fransche bladen melden, dat men tot eene schikking is gekomen met betrekking tot de onzijdigverklaring van het Suez-Kanaal.

BELGIË.—Op den 9n dezer is Kardinaal Lavigerie van Brussel naar Parijs vertrokken. Het werkelijke doel van zijn bezoek in België was, naar de verklaring van den Prelaat zelf, om met de congregatie van missionarissen te Brussel te onderhandelen ten einde te Maastricht een seminarie te stichten voor vrouwen, die opgevoed zullen worden om de Katholieke godsdienstleer te prediken in de Fransche bezittingen in Afrika en aan de volken van het overige Afrikaansche grondgebied, dat onder de godsdienstige jurisdictie staat van Kardinaal Lavigerie.

—Een verschrikkelijke brand ontstond in een Belgisch bosch. Den 9n dezer nog woedde de brand met vreeselijke hevigheid. Tot op een afstand van drie honderd yards ver van de

brandende plaats verstikte de rook de menschen die er naar toeliepen.

Om het brandend gedeelte van het bosch rond te wandelen moet men zeven uren loopen, en mijlen ver in het rond is de grond vuurrood. De kinderen, om het fantantisch effect van de vlammen in de gebladerte uit te drukken, zeggen: „*Voislà les arbres d'or!*"

Het verlies van timmerhout is ontzettend. Het dorp Drossart is bijna afgebrand.

TURKIJE.—Men telegrafeert uit Bucharest aan de *République Française*:

De depêches uit Serviё stellen den toestand van koning Milan als hachelijk voor.

Sedert zijn terugkeer uit Weenen tracht hij de politiek van den heer Risticz te verijdelen; hij heeft een rapport willen doen opmaken van de veranderingen en wijzigingen van het politiek en administratief personeel.

Op de besliste weigering van den heer Risticz heeft hij dezen verzocht te belooven, dat het overblijvend personeel van verdere mutatiën zou bevrijd blijven, doch de heer Risticz heeft verklaard, dat hij verantwoordelijk is voor de politiek en voor het beheer van het land.

De heer Risticz wil in de keus zijner beambten vrijgelaten worden.

Deze geschillen zijn aan het volk bekend, dat den Koning zeer slecht gezind is.

Het koninklijk huisheuden is meer verdeeld dan nooit.

De populariteit van koningin Nathalie neemt bij den dag toe.

Een volksbeweging te haren gunste is te vreezen. Het leger, dat de herinnering aan de nederlaag van Slivnitza nog altijd diep in het geheugen bewaart, schijnt niet van plan te zijn partij te trekken voor den koning tegen het volk.

—Prins Ferdinand van Saxen-Coburg-Gotha. die, zooals men weet, zijn verheffing tot den troon van Bulgarije aanvaard heeft, heeft den Sultan langs telegrafischen weg zijn vertrek medegedeeld en de hoop uitgedrukt dat de vorst van Turkije die keuze zou goedkeuren. Verder deelt de Prins mede, dat het zijn plan is om volgens verlangen van den Sultan het land te regeeren, dat is in liefde, met gerechtigheid en billijkheid: voor alle gezindten rechtsgelijkheid.

BULGARIJE.—Uit Tirnova wordt de aankomst aldaar van prins Ferdinand gemeld. Hij heeft zijn eed afgelegd als vorst van Bulgarijo en de Constitutie geteekend. Ook heeft de prins het aangeboden ontslag van het Ministerie aangenomen en de Sobranje ontbonden.

De Russische Ambassadeur te Constantinopel heeft tegen de verheffing van prins Ferdinand geprotesteerd:- de toestand hangt nu das van Rusland af.

Men verzekert echter dat de Sultan de verkiezing van prins Ferdinand voor den troon van Bulgarije erkend heeft.

NOTICIA.

Cuestion di *mei-sol.*

Por fin mei-sol no bal un florin mas, sino *nobenta cens.* Asina directivanan di *Hypotheekbank* i di *Spaarbank* a resolve, i comerciantenan a someto nan na e resolusion-ai. ¿Ma kiko ta sosode? Maske mei-sol bal nobenta cens, casi toer tienda di mercancía i di provision ta ricibié na un florin, coe condicion numa: koe un cumprador meste cumpra por lo menos valor di un florin contant. Esai ta un prueba, koe comerciantenan tin nan negosji di haci coe n'e placa-ai; no tabatin razon anto pa baha e placa.

Manera cos ta, esnan koe berdaderamente ta perde diez cens riba cada mei-sol, ta esnan di mas pober, koe si nan tin un florin, nan no por dispone di toer é na un momento, ma koe kizas meste como dos ó tres dia coe n'é, i hasta cumpra un ó dos bara di panja.

Algun hende ta sostene, koe tin hende aki, koe tin cantidad grandi di e placa-ai, i koe ta *nan* ta perde mas Nos lo por a acepta esai si últimamente no a sali caba foi Curaçao pa Colon *ciento i trinta mil florin* ó mas. Awe nos ta tende mucho acusacion contra *Hypotheekbank* i *Spaarbank* koe ta nan tin culpa di e bahamento di mei-sol; ma esai ta parce nos un simple excusa di comerciantenan, pasobra ta mas di un luna caba, koe nos a jega di tende, koe na September mei-sol lo baha na *cinco real.*

Lo ke ta di desea ta, koe na otro ocasion di bahamento di placa—lo ke lo no tarda mucho pa sosode—comerciantenan toema un poco mas consideracion coe parti pober di nos pueblo, koe ta é, koe berdaderamente ta sufri.

Pader asesino.

No solamente hende bobo, ma hopi hende sabir,—a lo menos koe tin e nomber-ai.—ta kere koe arma di mas grandi i mas mortal koe nan por usa contra Catolicismo, ta, sinta piki di toer hoeki di mundo cualke falta koe un ó otro pader por comete i tira esai na cara di—¿esun koe a comete e falta?—no, ma na cara di henter Iglesia.

Pasobra un hende bira pader é no ta larga di ta hende p'esai, coe toer su sintimentoe i pasion. [illegible]ria di un pader ta husta[illegible] ora, apesar di su sintim[illegible], pasion i excitacionnan [illegible]ral den hende, é tené fiel [illegible] su promesa di practica e vir[illegible]nan di mas grandi, koe ta [illegible] na peligro koe ningun otro. P'esai mes tambe e virtudnan tin mas mérito i mas balor, ora mas un pader o cualke otro hende tabatin di bringa contra tentacion pa conserva nan.

Ademas, cantidad di padernan riba mundoe ta mil i mas mil.—¿por nenga koe bao di nan no tabatin o no tin algun koe falta coe nan promesa? Asina tantoe ta imposible pa nos nenga e berdad-ai, koe pa nos haciè nos meste nenga existencia di un Luther, kende su comportacion di despues di su caida a doena testimonio público di kiko ta e principal motiboe koe a lastré den abismo di corrupcion. Lo ke si ta jama atencion mucho, ta, koe ora mas abao un pader cai ora Iglesia saké tira afor manera un carné coe sarna, p'é no contagia otro,—e ora-ai e mes comedor di padernan ta habri braza p'é i casi adoré.

Manera nos a bisa, nan ta usa falta di algun pader pa ataca henter Clero i hasta Iglesia mes. Asina por chemplo den último dianan-aki algun courant ta conta, koe "ta parce, koe den padernan ta reina un sorto di manía pa despacha nan obispo na otro mundo." I esai nan ta conta na relacion coe n'e caso, koe nos lesadornan conoce, koe un tal pader Galeote, dos anja pasar a mata arzobispo di Madrid i dos otro caso semehante koe tabatin na San Francisco i na Mexico. Nos no kier drenta den busca pormenores di e asesinatonan, si nan por ta ocasionar pa locura, ó cualke violencia di caracter, na cual padernan, como hende, ta sumiso mes cos koe toer otro hende. Ma nos kier haci un comparacion.

Den redactornan di courant tin algun, koe a haci nan acreedor di desprecio di toer hende sensato i decente, sea pa nan falta di caracter, sea pa nan hipocresía, sea pasobra nan a renega nan fé, sea pasobra nan opinion i conviccion ta depende di major pagamento koe nan haja, sea, en fin, pasobra nan courant ta un medio pa especula coe n'é, mucho be coe sacrificio di nan bon nomber i nan honor. I nos ta puntra, pasobra tin algun redactor asina baho, ¿ningun hende por saca pa consecuencia i tribi sostene, "koe den redactornan ta existi un sorto di manía pa haci nan despreciable?"

Peor koe Turco.

"¡Mihó turco koe papista!" tabata gritoe di revolucionario i anticlericalnan di tres ciento anja pasar.—"¡Mihó turco koe clerical!" ta te awe ainda divisa di persigidor fanáticonan di religion, i sin embargo nuncio di Paris a experimenta den e dianan-aki, koe anticlerical francesnan ta mucho mas peor koe Turco. Semper ainda e digno representante di Papa meste tende toer sorto di insulto pa e soberbia, koe el a comete di bai come cerca Baron De Mackau, ma principalmente Mgr. Rotelli meste sufri toer esai pasobra, segun radicalnan, solamente coo n'e comemento-ai el a bende hentor Francia coe Papa. Hasta nan a interpela Cámara di Diputadonan riba e indiferencia sin concensji. coe cual ministronan a larga asina un falta grandi sosode i pone república na peligro.

No ta di mas pa nos conta nos lesadornan kiko,—segun un correspondencia foi Paris na *Times* di Londen,—Mgr. Rotelli a papia coe referencia na e movimiento ridiculo, koe su comemento cerca Baron De Mackau a produci:

"Tempoe mi tabata bai Constantinopla"— asina e Prelado dici—nan a bisa mi koe mi meste tin cuidao pasobra mi tabata bai na un tera, koe parce Koran ta domina na keda mitar bárbaro i cual su creencia i interes ta proscribi guerra contra Iglesia di Roma. Mi a mira sinembargo bien pronto, koe Turconan ta respeta libertad di esnan koe ta biba bao di nan, si esnan no ataca nan públicamente, ma moestra respeto exterior, koe hende debe na toer doctrina, koe otro ta profesa sinceramente. Ora mi a informa, koe mi mester a bini Francia mi a bira masjá contento, pasobra mi tabatin deseo i ansia pa sinja conoce e tera di libertad i di fe, manera nan tabata jama Francia un tempoe i manera nan ta jamé te awor. Ma mi meste confesa, koe e guerra contra mi, simplemente pasobra mi a acepta un invitacion na un comemento, i sin ningun mira, ta causa escandalo na mi bista. Nunca mi a corda di haja Frances, koe ta mas Turco koe Turco mes."

Monde, koe ta publica e palabranan-ai di Mgr. Rotelli, ta bisa acerca, koe ta sigur, koe tin Frances, principalmente e republicano rajánan, koe ta peor koe Turco ora jega pa nan moestra nan odio pa Catolicismo i nan ambicion na persigi Catolicanan.

Pa kiko Seminaristanan meste bira soldá.

Tantoe radicalnan na Francia como liberalnan na Bélgica ta bringa hopi anja caba, pa haci machanan, koe ta studia pa bira pader, bira soldá tambe. A lo menos, liberalnan ta bisa, seminaristanan no ta mihó koe otro hende; igualdad di toer ciudadano ta exihi, koe seminaristanan no keda liber di servicio militar, i ademas, patria no por falta nan, patria mester di nan servicio mes cos koo di otro; ta mas koe rasonable i husto koe futuro padernan tambe carga nan scopet.

Ultimamente tabatin den Cámara Frances discusion atrobe riba un projecto di ley, pa kita foi seminaristanan e privilegio di no bira soldá, pa doena cumplimento, segun radicalnan, na exihencia di husticia, na interes dominante di patria.

Lo tabata bal algo, si ta e motiboenan-ai ta guia di e esfuerzonan di proponedornan di e ley. Un republicano, senjor Henry Fouquier, lo conta nan otro cos. Coe un sagacidad i frankeza, koe hende no meste busca semper cerca republicanonan senjor Fouquier a moestra coe berdad i coo palabra clá, kiko ta berdadero obheto di o gritadornan di libertad, koe a propone e ley.

"Probablemente aceptar pa Cámara—senjor Fouquier dici—probablemente rechazar pa Senado, e ley, koe ta kita privilegio di discípulonan di seminario grandinan, no tin siguranza di su porvenir. Algun ta jamé caba un ley indispensable, otro ta jamé un ley criminal. Lo tabata completamente hustoe, si nan jamè un ley bobo. Berdaderamente mi no conoce ningun opinion mas loco, koe ó, koe ta hiba politiconan na considera como un asunto útil, nongamento pa pone liber foi servicio militar 1500 ó 2000 mucha homber, koe ehército no tin mester di nan."

Esaki ta zona enteramente otro cos, koe manera proponedornan di e ley ta bisa, koe república ta hajé purá i é tin mester di e seminaristanan. Fouquier ta moestra, koe como soldá nan no tin nada di haci coe n'e studentnan:

"Pasobra lo ke nos falta, no ta soldá, di cual nos tin mas koe lo ke presupuesto por paga; lo ke nos tin mester ta sergeant i esnan koe por keda den servicio, i esai nos lo no haja den seminaristanan. En vano nan ta papia di amor pa patria, di igualdad. E palabra grandi i boenitanan-ai no ta nada mas koe hipocrecia den boca di toer esnan, koe ta usa nan na e ocasion-aki. Nos meste kita toer velo i mira e asunto manera é ta, a fin di koe nos por huzgué. Lo ke e ley-aki kier ta, *corrompe seminaristonan kincando nan den kazerne i stroba aumento di clero*, koe ta hopi tempoe caba ta amenazar. Mira ai lo ko ta berdad, koe kizas hende meste tin poco ánimo pa papia, i koe p'esai nan no ta bisé."

Courant catolicanan di Francia tabatin razon anto ora nan tabata ataca berdadero obheto di e ley-ai como un atentado bao di manoe pa imposibilita crecementoe di cantidad di padernan. Hasta na republicano manera Fouquier ta miré obligar di declara esai coe toer frankeza.

DE CURAÇAOSCHE PHOSPHAAT MAATSCHAPPY
"ASCENSION."

Ter kennis der aandeelhouders wordt gebracht, dat het Bestuur besloten heeft, ingevolge art. 8 der Statuten, om 20 °/。 der aandeelen in te vorderen, en welke *vóór ultimo Augustus* a. s. behooren. betaald te worden.

Curaçao 21 Juli 1887.

Namens het Bestuur

De Secretaris,

J. H. M. ELLIS.

Imprenta de la Libreria de A. BETHENCOURT É HIJOS, Curaçao.